

a 60 cit. zák.). Z této zásady nečiní výjimky ani § 6 cit. zák., upravující jen postup při opovědi změn, týkajících se zápisů do rejstříku hlavního i vedlejšího závodu. Tím, že má býti opověď podána jen u soudu hlavního závodu, není ještě řečeno, že by se soud odštěpného závodu nemusil opovědi vůbec zabývat. Vždyť podle druhého odstavce tohoto §u má soud hlavního závodu po provedení zápisu ve svém rejstříku zaslati také opověď soudu závodu odštěpného, zřejmě proto, aby i on mohl na jejím podkladě zkoumati, zda zápis, povolený soudem hlavního závodu, jest vzhledem ke stavu rejstříku pobočného závodu proveditelným. (§ 11 a 59 (3) zák. čís. 58/06.) Shledal-li tedy tento soud jakékoli závady co do formy neb s uvedeného již hlediska i co do obsahu zasláné mu opovědi, jest nejen oprávněn, nýbrž i povinen, aby zařídil jich odklizení. Vrátil-li proto soud pobočného závodu pouhý opis opovědi přímo straně, by byla podána řádná opověď ve formě ověřené, není to zřejmě protizákonné, dokonce ne již zmatečné — o rozporu se spisy nelze mluvit již vzhledem k povaze věci — a není tu proto podmínek §u 16 čís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák.

Čís. 5766.

Ustanovení §u 330 ex. ř. a zákona ze dne 1. dubna 1925, čís. 66 sb. z. a n. týká se i plnění, podobných výměnku a sledujících účel zaopatřovací (výměnek roční renty).

V otázce nezbytnosti výměnku rozhoduje nejen nemajetnost dlužníka, nýbrž i jeho výdělečná schopnost.

Ustanovení §u 330 ex. ř. ve znění zákona ze dne 1. dubna 1925, čís. 66 sb. z. a n. nepůsobí zpět. Do exekuce prostých 4.000 Kč jest započítati i služebnost dlužníka bytu.

(Rozh. ze dne 17. února 1926, R I 65/26.)

Ku vydobytí peněžité pohledávky byla vymáhajícímu věřiteli povolena exekuce a) usnesením ze dne 13. března 1926 zabavením a vnučeným zřízením nadzástavního práva na právu vybírání doživotní renty 15 Kč denně, vloženého pro povinnou stranu na nemovitost čp. 26 a příkázání důchodu toho k vybrání, b) usnesením ze dne 25. dubna 1925 při uvedeném právu nadzástavním poznámkou vykonatelnosti ohledně 2700 Kč s přísl. Návrh dlužníka, by exekuce byly obmezeny co do své právní účinnosti tím, že musí pro povinnou stranu zůstatí volným úhrnný roční požitek 4.000 Kč, soud první stolice zamítl, rekursní soud návrhu vyhověl. Důvody: Ani obecný zákon občanský, ani § 330 ex. ř. neobsahují ustanovení o pojmu výměnku a proto není příčiny vyloučení použití tohoto zákonného předpisu též na plnění výměnkům podobná a sledující rovněž účely zaopatřovací. Nárok dlužníka na placení renty 15 Kč denně opírá se o smlouvu trhovou ze dne 8. srpna 1923, kde výslovně řečeno v odst. III., že beze srážky z kupní ceny vyhražuje si prodávající (t. j. dlužník) a strana kupující Marie J-ová mu zřizuje služebnost bytu a výměnek a že výměnek bude pozůstávati z do-

životního placení renty prodávajícímu kupujícímu po 15 Kč denně, to jest 5475 Kč ročně, kterážto renta splatna bude měsíčně předem do rukou oprávněného beze všech výloh, a dány koupené nemovitosti do zástavy pro služebnost bytu a výměnek roční renty 5475 Kč. Povinnosti ze smlouvy přecházejí na dědice a právní nástupce strany kupující. Z tohoto zřízení doživotního důchodu 5475 Kč ročně jest nade vší pochybnost zřejmo, že účelem jeho zřízení bylo poskytnouti povinnému doživotní zaopatření v tomto směru, jak jest to obvyklým na venkově při postupování hospodářských usedlostí a nemovitostí vůbec. Prohlášením ze dne 6. února 1925, na nějž první soudce se odvolává, povaha tohoto doživotního zaopatření se nezměnila, neboť jest věcí oprávněného, by s výměnkem volně nakládal a po případě se ho i vzdal. Stěžovatel sice ve stížnosti osvědčuje, že místo peněžitého výměnku i bytu má mu nyní táž kupitelka poskytovat bezplatné zaopatření při stole a bezplatný byt, a tím opětně dokazuje, že účelem renty bylo zaopatření, ale poněvadž v první stolici této okolnosti nenamítal, nemohl k ní rekursní soud hleděti. Leč přes to ze shora řečeného je zjevno, že účelem doživotní renty bylo poskytnouti dlužníku doživotní zaopatření, a dlužno plnění to považovati za výměnek. Vztahují se tudíž i na výměnek roční renty 5475 Kč ustanovení § 330 ex. ř., dle něhož lze na takové plnění vésti exekuci toliko tak, že dlužníku zůstati musí volným roční úhrnný požitek dávek peněžitých a naturálních, v úhrnné hodnotě 4.000 Kč, jsou-li nezbytné pro dlužníka nebo členy jeho rodiny. Poněvadž první soudce zjistil na základě přípisu obecního úřadu, že dlužník má jen rentu 15 Kč denně a byt a že jiných příjmů nemá, jest tím prokázáno, že plnění 15 Kč denně jest pro něho nezbytně potřebným. Tím však stává se odůvodněnou jeho žádost, by exekuce byla obmezena v tom směru, by mu zůstaly ročně volnými peněžitě dávky v úhrnné hodnotě 4.000 Kč.

Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvé stolice, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolací soud sdílí v podstatě správný právní názor soudu rekursního, že se na výměnek roční renty 5475 Kč vztahují ustanovení §u 330 ex. ř., a bude tímto právním názorem i soud první stolice na dále při svém rozhodování vázán. Byl-li soud první stolice ve svém, právní moci nabyvším usnesení ze dne 9. prosince 1924 toho názoru, že zde o výměnek nejde, učinil tak pouze v důvodech svého usnesení, které právní moci nenabýly. Dovolává se proto vymáhající věřitelka námítky věci rozsouzené neprávem ve svůj prospěch. Pro svůj názor, že výměnkem jest pouze to, co rodiče, postupující svým dětem najmě svou usedlost rolnickou, vymínují si pro sebe jako zaopatření pro stáří, nemá stěžovatelka v zákoně opory, jak k tomu správně poukázal již soud rekursní. K tvrzení stěžovatelčinu, že Josef S., jenž není otcem Marie J-ové a také svou usedlost jí nepostoupil, nýbrž jí prodal hotel, aby ho odňal exekucím, vymíniv si rentu beze srážky z ceny trhové, dle přesvědčení stě-

žovatelčina proto, aby znemožnil věřitelům vésti na tuto dobírku exekuci — v této exekuční věci přihlížeti nelze, ježto případnému odporování platnosti právního jednání mezi dlužníkem, majetek svůj postupujícím, a jeho právní nástupkyní jest vyhrazena vymáhající věřitelce jen cesta pořadu práva. Avšak podle úvodní věty §u 330 ex. ř. lze na výměnky vésti exekuci neobmezeně, nejsou-li nezbytné pro dlužníka nebo pro členy jeho rodiny, s ním ve společné domácnosti žijící. V otázce nezbytnosti výměnky jest vzítí v úvahu nejen případnou nemajetnost dlužníkovu, nýbrž i jeho schopnost výdělečnou, podmíněnou stářím, fyzickou způsobilostí atd. Tuto otázku jest při návrhu dlužníkově na obmezení exekuce v první řadě řešiti. Vymáhající věřitelce jest dále přisvědčiti v tom, že ustanovení §u 330 ex. ř. ve znění zákona ze dne 1. dubna 1925, čís. 66 sb. z. a n., připouštějícího exekuci jen na výměnek, hodnotu 4000 Kč převyšující, v případě nezbytnosti výměnku neúčinkuje zpět, nýbrž platí teprve ode dne účinnosti tohoto zákona, vyhlášeného dne 15. dubna 1925, t. j. ode dne 15. května 1925 (§ 1 zák. čís. 1/18 sb. z. a n. a § 4 zák. čís. 139/19 sb. z. a n.). Také jest přisvědčiti stěžovatelce v tom, že podle ustanovení §u 330 ex. ř. jest vzítí v úvahu úhrnný požitek dávek peněžitých a naturálních, čítajíc v to i byt. Nejde tedy pouze o dávky peněžní, nýbrž do exekuce prostého úhrnného obnosu 4000 Kč jest započítati i hodnotu služebnosti bytu dlužníkovu, stanovené v kupní smlouvě vedle peněžní renty jako další zaopatření dlužníka, a to bez ohledu na to, že se na tuto služebnost bytu exekuce nevede. Po rozumu min. nař. ze dne 3. prosince 1897, čís. 25.801, m. v. čís. 44 jest tedy odstraniti pochybnost o hodnotě úhrnného výměnky případným odhadem služebnosti bytu, nedá-li se pochybnost ta odstraniti jiným způsobem. Poněvadž těmto právním hlediskům neodpovídá usnesení soudu druhé stolice, tím méně pak usnesení soudu první stolice, bylo dovolacímu rekursu vyhověti, obě usnesení nižších soudů zrušiti a naříditi doplnění jednání, jakož i nové rozhodnutí ohledně navrženého obmezení exekuce podle zásad shora uvedených.

Čís. 5767.

Svolení soudu ve smyslu §u 181 obč. zák. na rozdíl od potvrzení soudu ve smyslu poslední věty vyžaduje se jen, není-li tu manželského otce. Prohlášení osvojitele, že zrušuje osvojení, nelze pokládati za takové zrušení adopční smlouvy, jež by opravňovalo soud, mající smlouvu adopční potvrditi, by zastavil další řízení o adopci.

Pro součinnost soudu (třebas nešlo o schválení opatrovnickým soudem) při osvojení nezletilých dětí, jež jsou v otcovské moci svého manželského otce, jest příslušným okresní soud, u něhož má manželský otec obecný soud ve věcech sporných.

(Rozh. ze dne 17. února 1926, R I 70/26.)